

བོད་ཀྱི་གསེང་འཛིན་པའི་གནའ་དཔེ་ལྷན་པ་བཟོ་གསེང་དཔེ་ཚོགས།

ARURA

༄༅། ལྷན་གྱི་རྩིས་འཛིན་གྲུན་གསལ་ ཉི་མའི་དབང་པོ།

བླ་མ་ཅ་མེད་སྐུ་མཁའ་

། མེད་ཀྱི་སྐུ་མཁའ་

བོད་ཀྱི་གསེབ་པ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་པ་མཛུགས་དཔེ་ཚུགས།

ARURA

༄༅། མཛུགས་ཀྱི་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་པ་ ཉི་མའི་དབང་པོ།

བྱང་མི་མ་མེད་མཛུགས།

མཛུགས་ཀྱི་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་པ་མཛུགས་དཔེ་ཚུགས།
《བོད་ཀྱི་གསེབ་པ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་པ་མཛུགས་དཔེ་ཚུགས་》མཛུགས་པ་མཛུགས་པ་

072

མི་རིགས་དཔེ་མཛུགས་ཁང་།

ཚུལ་ཁྱིལ་འགན་འཁུར་པ། ཉ་རྫོ།
责 任 编 辑: 达 多

༩༩ ། ། རྩལ་གྱི་རྩོམ་འཛིན་ཀྱི་གསལ་ཉི་མའི་དབང་པོ།

ཚུལ་པོ།	བྱང་ལུ་ཅ་མེར་མོགས།
ཚུལ་ཁྱིལ་ལྟ་ཐན།	མཚོ་ཚུན་ཞིང་ཆེན་པོར་གྱི་གསོ་རྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།
དཔེ་རྒྱུན་ལྟ་ཐན།	བོད་ཀྱི་གསོ་བ་ལྟ་ཐན་འདུ་ཐོག་ས་བསྐྱེད་དཔེ་རྒྱུགས་ཚུལ་ཁྱིལ་ཚོགས་པ།
འབྲེལ་ས་ཁྱེལ་ལྟ་ཐན།	མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཚུལ་ཁྱིལ་ཁང་།
གནས་ཁུལ།	པེ་ཅིན་རྫོ་མིང་མི་བྱང་ལམ་ཁང་14པ།
ཞུག་ཁྱིལ་ཡང་གྲངས།	100013
ཁ་བར་ཡང་གྲངས།	010 - 64275311
པར་འདེབས་ལྟ་ཐན།	པེ་ཅིན་དབྱི་རྩེ་པར་འདེབས་ཆེད་ཡོད་ཀྱང་མི།
བརྒྱུད་འཛིན་ལྟ་ཐན།	རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་སེ་སེའི་ཞིན་ཏུ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་།
དཔེ་ཆེད།	850mm × 1168mm 1/32
པར་ཕྱོག	13.375
པར་གཞིའི་ཁྱིལ་ཐེངས།	2008ལོའི་ཟླ་12པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེགས།
པར་ཐེངས།	2008ལོའི་ཟླ་12པར་པེ་ཅིན་དུ་པར་ཐེངས་དང་པོ་བརྒྱབ།
པར་གྲུངས།	0001 - 2000
ཕྱི་རྒྱུ་ཚུན།	21.00

图书在版编目(CIP)数据

药物识别·明日;藏文/《藏医药经典文献集成》
编委会,青海省藏医药研究所编. - 北京:民族出
版社,2007.12

(藏医药经典文献集成)

ISBN 978 - 7 - 105 - 09047 - 1

I . 药… II . ①藏… ②青… III . 藏药 - 藏语 IV . R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第 196380 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.mzcbs.com>

北京艺辉印刷有限公司

各地新华书店经销

2008 年 12 月第 1 版 2008 年 12 月北京第 1 次印刷

开本:850mm×1168mm 1/32 印张:13.375

印数:0001 - 2000 册 定价:21.00 元

ISBN 978 - 7 - 105 - 09047 - 1/R.268(藏 138)

(藏编室电话:64275311 藏文发行科电话:64227665)

《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚུགས་བསྐྱེགས་དཔེ་ཚོགས་》ཀྱི་ཚཱ་མྱེག་ཚོགས་པའི་མིང་ནི།
 རྩོམ་པ་ ཁོ་རུ་ཆོ་ལྷ་མ། བཟུང་ཁོ། ཉི་མ། ཐུབ་བཟུང་།
 ཚོགས་གཙོ། འོ་ཚོགས་ཆེན།
 ཚོགས་གཙོ་གཞིན་པ། རྩོ་ཆེ། ཉ་མཁྱེན་ཀྱུལ། གདུགས་དཀར། ཆོ་རིང་ཀྱུལ།
 ཚོགས་པའི་མི་ལྷ། འོ་ཚོགས་ཆེན། རྩོ་ཆེ། ཉ་མཁྱེན་ཀྱུལ། གདུགས་དཀར། ཆོ་རིང་ཀྱུལ།
 བརྩེ་ཆོ་རིང་། ཐུ་མདོ་ལྷ་ཐུམས་ཀྱུལ། དབང་ཆེན་ཆོ་བརྟན། ལྷ་
 ཐུམས་ཀྱུལ། ཉ་རྩོ། རྩོ་འགྲུབ། ཀམ་ཚོགས་གཉིས། རྩོ་འགྲུབ་
 ཆོ་རིང་། བསམ་འགྲུབ་ཀྱུལ། སྐལ་བཟང་རྩོ་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ཀྱུ་མཚོ།
 དབང་གྲགས་བསོད་ནམས། སྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས། རྩོ་ཆེ་རབ་བརྟན།
 མཁའ་འགྲོ་རྒྱལ་པས། བཀྲ་ལྷ།
 དེབ་འདིའི་དག་རྒྱུག་པ། བཀྲ་ལྷ། ལྷ་མོ་ཆོ་རིང་། ག་ལོ་གཡང་འབུམ། རྩོ་ཆེ་རབ་
 བརྟན། མཁའ་འགྲོ་རྒྱལ་པས། ཐུ་དེས་ཆོ་རིང་།

《藏医药经典文献集成丛书》编辑整理委员会名单

顾 问: 措如·次郎 旦科 尼玛 土布旦

主任委员: 艾措千

副主任委员: 多杰 旦正加 星全章 才让加

委 员: 艾措千 多杰 旦正加 星全章 才让加 完德才让
 恰多·李先加 昂青才旦 李先加 达多 端智
 尕玛措尼 端智才让 三智加 尕藏多杰 华旦尖措
 昂智索南 格桑扎西 多杰拉旦 卡着杰 扎巴

本书整理者: 扎巴 拉毛才让 夏吾杨本 多杰拉旦

卡着杰 布地次仁

ཚུན་འགྲོའི་གཏམ།

པོད་ཀྱི་གསེབ་པ་རིག་པ་ལ་མེད་པ་ཞི་སྒྲོང་ལ་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟན་ལ། དེ་ནི་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་ཟླ་བ་གཞིར་བྱས་ཐོག་ཀྱི་གར་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐིག་ལ་སོགས་པའི་གསེབ་པ་རིག་པའི་ཉེར་བཅུད་བསྟུ་ལེན་བྱས་ནས་བྱུང་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཞིང་ལག་ལེན་གྱི་ཚུང་བྱང་ལུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་བཟླ་བའི་གསེབ་དབུད་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། རྩ་མོ་ཞིག་ནས་འཛམ་གླིང་བྱུང་ཁོངས་ཀྱི་གསེབ་རིག་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་གདེང་འཛིན་ཆེན་པོ་གནང་སྟུགས་སྟུ་མཆིས།

པོད་ཀྱི་གསེབ་པ་རིག་པ་ལ་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཟང་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟེ། དེ་ནི་ནང་དོན་གྱི་ཐད་གསེབ་རིག་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཟླ་བ་གཞིའི་གཞུང་ལུགས། བད་ཐོག་ལག་ལེན། སྤུམ་རྩིས་ཐེབ་བཟོ། ལུས་ཁམས་བདེ་སྤང་ལ་སོགས་རིག་ཆུང་ཡོངས་སུ་འདུས་ཡོད་པའི་ནོར་བུའི་བར་མངོན་ཅིག་ལགས། དེ་ལ་ཉར་དང་སྤྱི་གཞུང་གི་བྱུགས་འཁྱར་དང་བཅི་མཐོང་ཆེན་པོའི་འོག་ཉེ་མོར་བོད་ཀྱི་གསེབ་པ་རིག་པ་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གང་ལེགས་བྱང་ཡོད་ལ། གནའ་གཞུང་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་དཔེ་རྒྱན་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཐིག་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་གནའ་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་སྤར་བཞིན་འདུས་ཚོས་སུ་ཤོག་ཐེབས་པ་འཇུག་ཡང་ན་མི་འདི་ཚོས་བའི་དབང་གིས་གཏོར་བསྐྱེད་ཆོས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པས། གང་ལྟར་སྒོས་སྤང་སྒྲོལ་མ་བྱས་ཆེ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་གནའ་དཔེ་གང་མང་ཞིག་ཙུང་བསྐྱེད་ཆད་དུ་འགྲོ་ཞིན་ཆེ།

དེ་ལ་བོད་ཀྱི་གསེབ་པ་རིག་པ་ཉིད་སྒྲིགས་ཡོངས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་

སྒྲེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་མིགས་ཡུལ་བཅངས་ནས་ང་ཚོས་༡༠༠༣ལོར་མཚོ་སྔན་ཁིང་
 ཆེན་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གཙོ་བོ་བྲིན་བྱས་པའི་“《བོད་ཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཚྭ་གས་བསྐྱེགས་དཔེ་ཚྭ་གས་》ཚུལ་སྐྱིག་ཚོགས་པ་”སྐྱིག་
 འཇུགས་བྱས་པ་དང་། གནའ་དཔེ་འཚོལ་སྤྱད་དང་དག་སྐྱིག་དང་ཚུལ་སྐྱིག་
 བཅས་ཀྱི་ལས་སྒོ་སྤྲེལ་བྱས་དཔེ་སྤྱན་དང་འགྲེམས་སྒྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་འགོ་བརྩམས་
 ཟིན་ཡོད། དཔེ་ཚྭ་གས་འདི་ནི་སྤྲེལ་ན་མ་མཆིས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་ལྷ་ཆེན་
 རོ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་ཡོད་དོ་ཙག་
 འདུས་པའི་དཔེ་ཚྭ་གས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱེད་རྒྱ་ནི་ང་ཚོའི་བསམ་འདུན་ཡིན་
 ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་བྱུང་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་ང་ཚོར་ཡོད།

དེ་ལྟར་དཔེ་ཚྭ་གས་འདི་ཐོག་མར་དཔེ་སྤྱན་བྱེད་པའི་སྔོན་དང་བསྐྱེན་ནས་
 འདིར་ཁོ་བོས་བྱ་བ་ཞག་ཆེན་པོ་འདི་ཚྭ་གས་གང་ཐད་ནས་བྱ་བ་ལམ་སྟོང་ཡོང་
 བའི་བཀའ་ཤིས་སྔོན་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ལ་སྐྱག་
 བསམ་དཀར་བའི་ཡུལ་དང་ཚྭ་གས་སོ་སོའི་སྐྱེས་བྱ་ཀུན་ནས་ཀྱང་ལས་ལྷ་འདིར་
 ཚྭ་གས་གང་ཐད་ནས་རྒྱ་བ་སྦྱར་དང་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་བསམ་འདུན་ཞུ་
 རྒྱ་ཡིན།

ཞེས་འོ་ཚྭ་གས་ཆེན་ནས།
 ༡༠༠༧ལོའི་ཟླ་༡༥པར།

མཚམས་སྒྱུར་བའི་གཏམ།

ཁ་བ་རི་པོའི་བཅུ་ཡུག་རིག་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་འཛིག་
ཆེན་སྒྱུའི་ཕན་བདེ་གཞི་མར་གྱུར་པའི་སྒྲོའི་རིག་པ་མཐའ་དག་སྒྱུ་ལ་བཏགས་
པའི་མིང་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཚན་དམ་པར་
གྱུར་པའི་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་རྒྱན་
དར་སྒྲེལ་མཛད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་
ཞིག་ཡིན་སྟབས། རིས་སྤྱ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་ལས་
དོན་ཁོན་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་ཤིང་སྒྱིཨྱགས་དང་དུས་རབས་རི་
འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་མཁོ་གལ་དང་ཕན་ཚགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོན་
དངོས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་སྒྲུབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་སྤྱ་དང་སྤྱ་ཞིག་གིས་
ཀྱང་བསྟོན་འདིང་དང་ཁྱོག་བཤད་བྱ་བར་མི་བྱས་སོ། ། རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་
ཆར་དང་དེ་ཡོད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟར་ན། གཡུང་དྭང་བོན་ལུགས་
ཀྱི་དྲང་སྟོང་དཔུང་བྱ་བྱི་ཤེས་ནས་སྒྲན་པ་དྲུང་གི་སྟོར་ཅོག་ཅན་བར་དང་། རྗེ་
བཅུན་གཡུ་སྟོག་རྟིང་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནས་གཏེར་སྟོན་གྲ་བ་མངོན་ཤས་ཀྱི་
བར། བེ་རོ་ཅན་ནས་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐབས། བྱང་ཕྱུར་ནམ་
གཉིས་ནས་ཀོང་རྒྱལ་ཡབ་སྐུས། མི་དབང་ཕྱེ་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྒྲན་ཅིས་
མཁས་དབང་མཁྱེན་རབ་ལོ་རྒྱལ་བྱུག་པའི་དྲང་སྟོང་མཁས་སྒྲུབ་རིམ་བྱོན་
བཟང་གིས་མི་ལངས་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱན་ལས། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞིའི་
དཔོངས་འགྲེལ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་དཔོངས་འགྲེལ་གཙོ་བྱས་པའི་གསོ་
རིག་གི་བསྟན་བཅས་རི་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་རང་གིས་མཛལ་ན་དད་པའི་

སྤྱོད་གཤེལ་གཞན་ལ་ངོམ་ན་ལ་རྒྱའི་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པ་འདིས་ཐོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་གཞུང་མན་རག་གི་ནང་དོན་ལྟན་སྤྱོད་ཆོག་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུན་གསལ་པོ་བྱས་འདུག

འོན་ཀྱང་མིག་སྤར་སྤྱོད་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་འཕྲི་གསོ་
རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་རག་གི་གདམས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ཉེས་སྤྱུར་དང་
འབྱུར་སྤྱོད་ཡིན་པའང་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལགས་པས། ད་ལྟའི་དུས་
འདིར་བདག་ཅག་ཆོ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོང་ཐོང་ཁོ་ན་དང་ཡུལ་ཡུང་གི་
བྲག་པའི་ཁེ་མན་ནམ་མཁུགས་རིས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་རིང་དུ་དོར་ནས་མི་
རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་སྤྱིར་ཁོང་ནས་གཙུག་ཅེས་
གཅེས་སྤྱོད། དེ་བཞིན་རིས་སྤྱོད་པའི་འཛམ་གླིང་གི་མའི་རིགས་ཡོངས་ལ་
ཕན་དུ་རེ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་དག་གི་སྤྱོད་ནས། རི་རྒྱལ་རྒྱན་པའི་གཏོས་དང་
མཉམ་པའི་ཐོད་ལྟགས་གསོ་རིག་གི་གཞུང་མན་རག་རྣམས་ལ་འོས་ཆོད་དང་
རང་བཟོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤར་ལས་ལྟག་པའི་རང་སྤྱོད་འདོན་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
འཆོལ་སྤྱོད་ལེགས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་བསྐྱེད་བཞིག་
རེད།

དེའི་ཕྱིར་མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་ཐོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་མིང་
དོན་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ནས་ཐོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིས་རིག་པ་རྒྱུད་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་དང་
གསར་བཙོད་གོང་སྤེལ་གྱི་ཁྱང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་འཇུགས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ།
ད་ལྟའི་དུས་རབས་དང་སྤྱིད་རྒྱས་བཟང་པོའི་གོ་སྤྱོད་དམ་འཛིན་རང་མི་
དངོས་ནོར་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཞིང་མིག་རྒྱར་རིང་བའི་
རྒྱས་གཞི་དང་བཅས་ཉེ་རང་འཕྲི་སྤྱོད་ཅིས་སྤྱོད་ཀྱི་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་གནའ་དཔེ་
དང་བརྟན་བཅས་ལག་དུ་བྱིན་ཏེ་ཅིག་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་དུ་བསྐྱེགས་ཉེ་པར་དུ་
བསྐྱོན་པའི་དགེ་བ་འདིས། ད་ལྟ་ཅམ་མ་ཟད་འབྱུང་འབྱུར་ཐོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིས་
བརྟན་པ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་

བྱས་པ་ཐོན་སྤྱོད་ཅིང་ལྷན་ཅན་ཀྱི་སློབ་འཁོར་དཔལ་དུ་འགྱུར་བར་གདོན་
མི་བླ་བས་ན། འོ་སློབ་སྤྱོད་མོང་གིས་རྒྱུ་ཡི་རང་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་
ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་སྐྱེ་ཅང་དགའ་ཚོར་དང་བཅས་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཆོག་དུ།

ཁོ་དེ་ཆོན་མ་གྱིས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༡༡ཆེས་༡༩ཉིན་ལ།

དག་མྱིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་བལ་མོ་སྐང་བ་ཞེས་སུ་གསལ་བ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྤེང་དུ་གནས་
པའི་མི་རིགས་ཉིད་ལ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུའི་སྔོན་ཕྱོད་དབང་དམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་བརྒྱ་ཐུག་རིག་
པའི་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱུག་པའི་ཤེས་རིག་བང་མཛོད་ནི་སྤྱིད་པའི་མཐར་
ཡང་བྱལ་བ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དེ་ལས་
གནས་བརྒྱའི་ཡ་གྱལ་གཞན་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཐབས་མཆོག་དམ་པར་གྱུར་པའི་
བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི། རྗེ་གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོས། མི་ན་བར་གནས་པར་
འདྲི་བ་དང་ན་བ་གསོ་བར་འདྲི་བའི་གང་ཟག་གིས་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་
རག་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་
རིགས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། དེར་ཁོ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་
ཡུན་ཏ་ཅང་རིང་ཞིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྔན་
དཔྱད་ཀྱི་རིགས་ལམ་བུ་དུ་འཕགས་ཤིང་མན་རག་ཉམས་ཚུངས་སུ་མ་
ཆོགས་ཤིང་གུ་ལྟོ་མ་པ་ཞིག་མཆིས་སྟབས། དེར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱེད་ཀྱང་དུ་
ཆོད་རིག་པ་མཁས་ཅན་དག་གིས་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སྒྲོབ་སྒྲོང་དང་ཞིབ་འཇུག་
གི་གོམ་སྟབས་མཚོགས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་
ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ཁྱེས་དོན་འཁྲུལ་དང་བྱལ་རྒྱུད་གསར་སྟེལ་བྱེད་པའི་
འགྲོས་དང་བསྟུན་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་ཉིད་ལྟོ་ཀུན་ནས་

ཉམས་པ་སོར་ཕྱད་དང་མ་ཉམས་གོང་སྒེལ་གནང་སྟེ་ཉམས་དགའི་ཡུལ་ཁམས་
 ཤིག་ཏུ་བསྐྱལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་ཕྱེན་དུ་མའི་དབང་གིས་རང་
 རེའི་གསོ་རིག་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མན་ངག་གི་གདམས་པ་གང་མང་ཉམས་ཉེས་སུ་
 ལྷུང་དང་འལྷུང་ལུས་ཡིན་པ་འང་ང་ཚོས་མིག་མཐོང་ལག་བྱིན་དུ་འབྱུངས་ཤིང་།
 ཡོད་ཀྱི་གསོ་རིག་འདི་ཉིད་གནའ་ཚོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ལྷན་
 རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་གཞུང་མན་ངག་གི་གསུང་རབ་དེ་
 རྣམས་ཁྱར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲག་འདོན་ལྷུང་རྒྱུང་དང་འཚོལ་སྤྱད་ལེགས་
 གྲིག་བཅས་བྱེད་རྒྱ་ནི་སྒྲག་མར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཆར་གཞིའི་ལས་ཀ་གསལ་ཆེན་
 ཞིག་ལྟེ་འོ་སྒོལ་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བབས་པའི་
 དུས་རབས་ཀྱི་འགན་འཁུའི་ཞིག་ལགས། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་འགན་
 དང་དུས་རབས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་ལྟར་མདོ་དབྱས་མཐོ་སྤངས་ཞེས་པའི་བྱ་བ་མིན་ཁོར་
 ཡུག་ཁོད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་ལྷུང་བའི་གནའ་ཚོའི་གསོ་དབྱུད་རིག་པ་འདིའི་སྒྲག་
 དབྱགས་རྒྱན་བསྐྱངས་བྱེད་ཅིང་། ཡོད་ཀྱི་གསོ་དབྱུད་རིག་པར་སྐྱབ་བཙོན་
 དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་སྒྲོ་བ་བནས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་མང་པོར་རྒྱ་ཆ་མཁོ་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྒྲིས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུང་འཛིན་པ་ལ་
 ཁྱར་བས་སྐྱབ་སྒྲགས་བྱུང་པ། ཉམ་ཐག་ནད་པའི་ལུས་སྒྲིག་ལ་གཟིར་བའི་ནད་
 རིགས་ཙམ་མེད་དུ་འཛོམས་པར་བྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཉིན་དང་མན་
 ངག་ཟབ་མོའི་གདམས་པ་ཆིག་བྱུང་ཀྱི་སྒོར་མང་དུ་བཅའ་ནས་ནད་ཀྱི་ལྷག་
 བཟུལ་ལས་རྒྱུབ་པར་རྩོམ་གས་པ་བཅས་མདོར་ན་གངས་ཅན་གསོ་བ་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་འཛིན་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་པའི་
 ཆེད་དུ། རེད་ཅག་མཆོ་སྒོན་ཞིང་ཆེན་པོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་
 འབྲེལ་ཡོད་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ཙམ་འཇུགས་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་དག་

རྒྱུ་གི་མི་ལྟ་ཆེད་བསྐྱོས་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་། གཞུང་ལུགས་བསྟན་
 བཅོས། མན་ངག་ལག་ལེན། སྐྱོན་སྦྱར་སྦྱང་བྱང་། སྐྱོ་སྐྱོན་འབྱུངས་དཔེ།
 གནམ་རིག་ཤར་རྩིས་སྐྱེས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པོའི་རིགས་གཙུག་པོར་བཟུང་
 སོག་《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་སྟོགས་བསྐྱེགས་དཔེ་ཚོགས་》ཞེས་པ་
 འདི་ཚོ་མ་རྒྱུག་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་རྒྱུན་ཐད་དཔེ་དེབ་རེ་རེ་བཞིན་མཛད་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱི་དང་ནང་དོན་ལ་མ་བཟོས་པར་ལག་ལེན་དུ་འཁྱོལ་གང་
 ཟུབ་བྱས་ཏེ་དཔེ་རྟིང་ལག་དུ་སོན་ནོ་ཙག་དག་རྒྱུག་དང་དཔེ་རྒྱུན་འགྲེམས་སྤེལ་
 བ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ལ་པེ་ཅིན་དང་ལྷ་ས་སོགས་ནས་ལག་དུ་སོན་པའི་ལག་བྲིས་དང་ཤིང་
 དཔར་གྱི་མ་ཡིག་འགའ་གཞིར་བྱས་ནས་བསྐྱེགས་པའི་《སྐྱོན་གྱི་རིས་འཛིན་
 ཀྱན་གསལ་ཉི་མའི་དབང་པོ་》ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་《བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་
 གནའ་དཔེ་སྟོགས་བསྐྱེགས་དཔེ་ཚོགས་》ནང་གསེས་ཀྱི་དེབ་དོན་གཉིས་པ་ཡིན་
 ལ། དེབ་འདིའི་《གསེབ་རིག་གི་མན་ངག་སྐྱོན་གྱི་རིས་འཛིན་ཀྱན་གསལ་ཉི་མའི་
 དབང་པོའི་》ནང་སོག་མར་གསོ་དཔུང་གྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་རི་ལྷོར་བྱང་ཚུལ་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཅམ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དངོས་གཞིའི་བརྗོད་དོན་ཤུགས་སྐྱོན་
 གྱི་སོག་མའི་བྱང་ཚུལ་དང་། སྐྱོན་དེ་དག་གི་རོ་བོའི་རྣམས་པ་དང་། རྟོགས།
 དྲི། རྟོ། དབྱིབས་སོགས་ནམ་པ་བརྒྱད་དམ་སྟེ་ཆོན་བརྒྱ་གསུམ་དུ་སྟེ་ནས་
 ཤེལ་སྟེང་དང་བརྗོད་དོན་ཅུང་འདྲ་བར་བསྟན། མཐའ་མར་སྐྱོན་ལ་གཅེས་
 པའི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ལག་ལེན་དང་བསྟན་པ་བརྟའི་རོ་སྟོན་པ། རྒྱད་ལ་
 ལེགས་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཚུལ་བཅས་བཞོད་ཡོད། 《འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐྱོ་འབྲུམ་
 ཆེན་མོའི་》ནང་སྐྱོ་སྦྱར་བདུད་རྩི་གསང་བ་འཆི་མེད་སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་
 དང་། སྐྱོབ་དཔོན་ཐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་དྲིས་པའི་གང་ལ་གང་འདུལ་དགོས་པའི་སྐྱོན་

དང་རྒྱས་པ། དེ་ལ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལན་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་གསུམ་
 བརྟན་ཡོད། 《འབྲངས་དཔེ་གཤམ་ཡི་ཐེང་བ་》ཞེས་པའི་ནང་སྔ་ན་མ་གཤམ་
 པའི་སྔ་སྔ་བདུད་ཅི་བུམ་པ་དང་། སྔ་བྱ་བྱང་། སྔ་མོང་སྟག་རྒྱང་སྟགས་ཀྱི་
 རྒྱས་ས་དང་། འབྲ་དཔེ། རྩ་རྒྱས། དེ་མེན་སྔ་གཞན་དང་སྒྱར་བའི་མན་
 རྒྱས་སྟགས་རྒྱང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད། 《རིན་པོ་ཆེའི་རྩ་རྒྱས་ལྟ་རྒྱུས་》ཀྱི་
 རྩ་སྔ་གྱི་རྩེ་རྩེ་དང་། དབྱེ་བ། རྩེ་ཆན། ལས་བཅས་བཞེད་དང་། རིན་
 པོ་ཆེའི་སྔ་ན། རྩ་སྔ་ན། ཅི་སྔ་ན། ལྟ་སྔ་ན། སྟག་ཆགས་སྔ་ན། འབས་བུའི་
 སྔ་ན། སྔའི་སྔ་སྟགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྒྱང་སེལ་བརྟན་ཡོད། 《སྔའི་བུ་མ་བདུན་
 ཀྱི་རྩེ་གསལ་བཞེད་དེ་མེད་ཟེ་ཟེར་》ཀྱི་ནང་སྟགས་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བྱག་ལ་ནད་མང་
 སྤངས་སྟོན་དབུལ་བ། ཆོ་བར་ཆད་མང་བ་སྟགས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྔར་ལྟེ་བཅན་
 གྱིས་དགོངས་ནས། ཡོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱེད་བཀྱར་ཞབས་རྟག་འབུལ་བ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་མཛད་དེ་ལྟས་པ་ལ། འབྲང་བའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཆ་
 གང་གཞིས་ལས་མི་འདའ་བར་གཞེན་པོ་སྔ་ཡི་བུ་མོ་སྟན་བདུན་གྱི་ནམ་གངས་
 དང་། འབྲངས་དཔེ། མན་རྒྱས། སྒྱར་སྟེ། ཁ་བསྒྱར་གྱི་སྔ་སྟགས་རྒྱང་
 རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད།

གཞན་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱ་ཞིག་ལ། དེ་བའདིའི་《གསོ་རིག་གི་མན་རྒྱ་
 སྔ་གྱི་རྩེ་འཛིན་ཀྱན་གསལ་ཉི་མའི་དབང་པོ་》ཞེས་པའི་ནང་ཡིག་ནོར་རྒྱང་
 མང་བས་སྟོག་པ་པོ་རྣམས་ལ་བལྟ་བདེ་བའི་ཆེད། རེད་ཅག་གིས་དག་བསྐྱེགས་
 རྟེན་སྐབས་གཞུང་ལས་མཐོང་རྒྱ་མང་བའི་མིང་ཆོག་སྟེ་མ་གཏོག་དང་། ལྷག་
 ཅིག་འབྲང་དཔེར། རྒྱང་བྱང་། འབྲམ་འབྲུག་རྒྱ་འགག་སྟགས་ལ་ཡང་
 འབྲུག་ས་ཐད་ཀར་བཞག་ཡོད་པ་དང་། འཇམས་པོ་དང་། རྒྱས་ཆགས།
 བག་སྒྲངས་ལྟ་བུའི་ཡང་འབྲུག་ཐད་ཀར་བྲང་ཡོད། གཞན་རྟེན་པ་ལ་སྟེད་པ་

དང་། རྟེན་པ་ལ་སྟེང་པ། རྒྱལ་པ་ལ་སྒྱུལ་པ། རཏྱ་ལ་རྟ། ལྷན་པ་ལ་ལྷན་
 པ་ལྟ་བུ་སྟགས་ཐད་ཀར་དག་བཅས་བྱས་ཡོད། སྟན་བརྒྱད་《འཇམ་དཔལ་གྱི་
 རྩ་འབྲུམ་ཆེན་མོ་》ཞེས་པ་རྩ་ཡང་། གསུངས་ལ་སྤྱང་། རྣམས་ལ་རྣམ། རྟེན་
 ལ་རྟེན། བསྟན་ལ་སྟན། བཅུད་ལ་ཅུད། བརྒྱ་བྱིན་ལ་བྱུབ་བྱིན། བསེལ་ལ་
 གསེལ། བསྟགས་ལ་སྟགས། འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ། བཅུམ་ལ་སྟམ། གསོ་
 ལ་བསོ། རྒྱལ་ལ་ལྷུལ། འགམ་ལ་འགམས། དབྱིབས་ལ་དབྱིབ། བཤད་ལ་
 ཤད། གཞོན་ཅུ་ལ་བཞུ་ཅུ། དྲིས་ལ་བྲིས། རྟུག་ལ་བཟུག ལྷན་ལ་ལྷན། ལྷ་
 ཅི་ལ་ལྷ་ཅི། གཅོད་ལ་ཅོད། འཇོམས་ལ་འཇོམ། བཅོས་ལུགས་ལ་ཅོས་ལུག
 སེལ་ལ་གསེལ་དང་བསེལ། དེམས་ལ་དེམ་སྟགས་དང་། བཤྲིས་ལ་འབྲིས།
 བསྟན་ལ་འབྲན། བསོ་ལ་འགོ་སྟགས་སྟོན་འབྲུག་མ་ལ་འབྲིས་པ། རྟེན་ལ་
 རྟེན་དང་། རྟེན་ལ་རྟེན་བྱུང་མགོ་ཅན་མེད་པ། དེ་མེན་ར་མགོ་དང་ས་མགོ་ལ་
 རྟེན་པར་མེད་པར་ཡོད་པ་སྟགས་ལས་ཡིག་ནོར་རུ་ཐག་ཅོད་པ་དག་གཞུང་རུ་
 ཐད་ཀར་དག་བཅས་བྱས་ཡོད། གཞན་《འབྲུངས་དཔེ་གཡུ་ཡི་འཕྲེང་བ་》རུ་
 ཡང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་སྟན་དང་། བཙོ་རྩལ་ལ་འཙོ་རྩལ། ལྷ་ལ་ལྷ། ལྱན་
 ལ་སྒྱན། བཞེན་ལ་ཞེན། གཅོང་ལ་ཚྱང་། རྟེན་ལ་ཆེན། ལྷན་ལ་སྟན།
 གཉེན་ལ་སྟེན། བཏབ་ལ་སྟབ། བསྟགས་ལ་སྟགས། བརྒྱད་ལ་བྱུད། དཀར་
 ལ་ཀར། ལྷངས་ལ་སྟགས། གཅེས་ལ་ཅེས། བསེལ་ལ་གསེལ། ལྷོ་ལ་ལྷོ།
 སེལ་ལ་གསེལ། གཅོད་ལ་ཅོད་དང་བཅོད། རྟན་འབྲུམ་ལ་དབྱན་འབྲུམ་དང་
 དབྱམ་འབྲུམ། རུ་རྟ་ལ་རུས་རྟ་དང་རུས་རྟ། ལྷ་ལ་འབྲ། བསྟན་ལ་གནན།
 བགས་དང་སྟགས་ལ་སྟགས། བཤལ་ལ་ཤལ། རྟེང་ལ་རྟེང་། བཅུམ་ལ་སྟམ་
 དང་སྟམས་དང་གཉམ། མེ་བཙའ་ལ་མེ་ཙ། བསྟན་ལ་གཏན། མེ་རྟོག་ལ་མེ་
 རྟོག ལྷན་པ་ལ་ལྷན་པ། ལྷུང་ལ་ལྷུང། བསེལ་ལ་གསེལ། བཙོར་ལ་ཙོར།

མིག་ལ་དམིག་དང་མྱིག་དང་མྱིགས། གང་ལ་བྱང་། བཏབ་ལ་གཏབ། མེད་
 ལ་མེད། མཁྲིས་ལ་ཁྲིས་དང་འཁྲིས། དེ་མེན་མྱུགས་ལ་མྱུགས་དང་། སྐ་ལ་ག
 མྱ་ལ་ཀྱ། སྐྱམ་ལ་ཀོམ། རྒྱང་ལ་ཀྱང་སྐགས་མགོ་ཅན་ར་དང་ས་སྒྱང་བ་དང་།
 ཉིང་ལ་ཉིང་དང་། རྩོ་ལ་མྱོ། རྩལ་ལ་ཕྱལ། མ་ལ་སྒྲ། སྒྲན་ལ་མན། རྒྱག་ལ་
 རྒྱག རྒྱང་ལ་སྒྱང་། རྒྱང་ལ་སྒྱང་། རྒྱ་བ་ལ་སྒྱ་བ། བརྒྱངས་ལ་བརྒྱངས།
 རྒྱད་ལ་སྒྱེད་སྐགས་ར་མགོ་ལ་ས་མགོ་བྱིས་པ། མཆེན་པ་ལ་འཆེན་པ་དང་།
 མཐུད་ལ་འཐུད། མཁལ་མ་ལ་འཁལ་མ་དང་ཁལ་མ། ཟླ་མཆན་ལ་ཟླ་འཆན།
 མཆེད་ལ་འཆེད། མཁས་པ་ལ་འཁས་པ། མཛེར་ལ་འཛེར། མགོ་ལ་འགོ་
 མཚར་ལ་འཚར། མཚལ་ལ་འཚལ་སྐགས་སྒྲན་འབྲུག་མ་ལ་འས་ཚབ་བྱས་པ་
 སྐགས་ཤིག་རྩ་མང་པོ་ཡོད་པ་དག་མ་ཡིག་སེར་བཞག་ངང་བཅས་ན་འབྲུགས་
 འཕྲོ་བར་དོགས་ནས་སྒྲིག་པ་པོར་བལྟ་བུ་བའི་ཆེད་རྩ་གཞུང་རྩ་ཐད་ཀར་བཅོ་
 བཅས་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡང་དཔེ་ཆོགས་འདི་ཉིད་དག་སྒྲིག་དང་ཚྭ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ཚ་འཛིན་
 འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ༡. ཡི་གེ་ནོར་བ་དང་དོགས་གཞི་ཅན་རྣམས་ལ་མིང་ཆོག་གང་
 དེའི་རྩིས་སྒྲ་རྣམས་[]འདིའི་ནང་དག་བཅས་བྱས་ཡོད། ༢. གཞུང་ཆོག་ཆད་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་རྣམས་()འདིའི་ནང་རྩ་ཁ་སྟོང་བྱས་ཡོད། ༣. ཚྭ་པ་
 པོའི་མཆན་རྣམས་གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལས་རྒྱང་ཅམ་བྱས་ནས་
 བཀོད་ཡོད། ༤. མ་ཡིག་མི་གསལ་བའམ་གཞུང་ཆོག་ཆད་པ་རྣམས་ལ་ཁ་སྟོང་
 བྱེད་མ་རུས་པ་རྣམས་.....འདིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ་གྲག་རྣམས་(>
 འདིའི་ནང་རྩ་མ་ཡིག་གི་ཤོག་གྲངས་སམ་ཐིག་ཐེང་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཆད་ཡོད་པ་
 གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། ༥. རྒྱ་ཆ་དང་རྒྱ་ཆ་སྐགས་ཚྭ་སྒྲིག་རིགས་རྣམས་
 དག་ཡིག་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ལྟར་ཏེ། སྐག་ཆ་དང་རྒྱ་ཆ་ཞེས་ཆོག་གྲགས་དང་

བཞེད་ན་མ་བཏགས་མི་འདོགས་ཤིང་། སོག་པོའི་ཚུ་དང་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་ཞེས་
 བའམ་ཚུ་མིང་རྒྱང་པའི་སྐབས་སུ་མ་བཏགས་འདོགས་ཞེས་པ་ལྟར་སྒྱུར་ཡོད།
 ལན་ཚུ་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དཔེ་གཞུང་མང་ཆེ་བར་བརྟན་ནས་
 དམིགས་བསལ་དུ་མ་རྒྱུར་སྒྱུར་ནས་བཞོད་ཡོད།

འདིར་ང་ཚོ་དག་ཕྱིག་མི་ལྟའི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་ཚད་དམན་ཞིང་དཔེ་རྟོག་དག་
 ཕྱིག་གི་ཉམས་སྦྱང་ཞན་པའི་དབང་གིས་མ་རྟོགས་འགལ་འབྲལ་གྱི་ཆ་གང་མང་
 ཡོད་ཀྱིད་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་སྟོག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དཀོངས་འཆར་སྟུགས་པར་གནང་
 བར་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བྱུང་། གཞན་«གསོ་རིག་གི་མན་ངག་སྟན་གྱི་རོས་འཛིན་
 གྱུན་གསལ་ཉི་མའི་དབང་པོ་» ཞེས་པའི་མ་ཡིག་མཁོ་སྤྱད་བྱེད་མཁན་བོད་
 རྒྱུ་མཁོ་ཚུ་རྒྱུ་མི་ལྟ་རྟེན་པའི་དེ་དོན་སྟུགས་ཁྱར་བཞེས་མཁན་
 བོད་རྒྱུ་མཁོ་ཚུ་ཚན་རིག་ཁང་གི་དོན་འབྲུབ་ལྟ་རྒྱལ་ནམ་པ་གཉིས་ལ་
 སྟུགས་རྟེན་ཆེ་བྱུ་རྒྱུ་ཡིན།

མཚུ་སྟན་ཞིང་ཚུ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས།
 «བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནའ་དཔེ་རྟོགས་བརྒྱུགས་དཔེ་ཚོགས་»ཚུ་ཕྱིག་ཚོགས་པ་

སྟེ་མ་2007ལོའི་ཟླ་3པའི་31ཚེས་ཉིན།